

Měsíční bulletin AIM, Brusel

FLASH n. 128 – listopad 2014

Termíny zasedání v prosinci

2. 12. 2014	Zasedání pracovní skupiny pro evropské záležitosti
9. 12. 2014	Zasedání pracovní skupiny pro léčiva a zdravotnické prostředky

AIM a vy

AIM bylo přijato jako oficiální partner kampaně EU-OSHA: "Zdravé pracoviště zvládá stres"
Kampaň koordinuje Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci se zaměřuje na prevenci psychosociálních rizik a stres na pracovišti.

Psychosociální pracovní prostředí má významný vliv na zdraví a spokojenost pracovníků. Negativní účinky mohou zahrnovat vyhoření a deprese, potíže s koncentrací, problémy doma, zneužívání drog a alkoholu, špatné fyzické zdraví - zejména kardiovaskulární onemocnění a nemoci pohybového ústrojí. Na úrovni firem tyto problémy mohou vést ke špatné celkové obchodní výkonnosti, zvýšené absenci, zvýšené nehodovosti a zraněním. Psychosociálním rizikům lze předcházet a řídit je. Kampaň 2014-2015 "Zdravé pracoviště zvládá stres" byla zřízena v roce 1996 ze strany Evropské unie s cílem přispět ke zlepšení pracovního života v Evropské unii. Kampaň byla oficiálně zahájena dne 7. dubna 2014 a bude probíhat až do listopadu roku 2015 kdy se uskuteční summit Zdravé pracoviště. Hlavním tématem kampaně je zvýšit povědomí o rostoucím problému pracovního stresu a psychosociálních rizik; poskytovat a podporovat používání jednoduchých a praktických nástrojů pro řízení psychosociálních rizik a stresu na pracovišti. AIM bylo nedávno přijato jako oficiální partner kampaně a někteří jeho členové jsou již aktivně zapojeny do projektu.

AIM bylo zastoupeno na 7. Evropské konferenci o veřejném zdraví v Glasgow

EUPHA-Injury sekce uspořádala Evropský seminář o účinných zásazích při prevenci pádů u starších lidí.

Každoročně dochází u jednoho ze tří dospělých ve věku nad 65 let k pádům, většinou doma, které často vedou k vážným zraněním a dlouhodobému fyzickému postižení, zvýšené závislosti a ke snížení kvality života. Náklady spojené s léčbou a "náklady" na zapojení jedince do aktivního a naplňujícího života jsou značné. Většina pádů u starších lidí je spojena s rozpoznatelnými a ovlivnitelnými rizikovými faktory. K dispozici je dostatek důkazů o tom, že intervence, které podporují fyzickou aktivitu, sílu a rovnováhu, jsou účinné a mohou výrazně snížit zátěž v podobě rostoucího počtu pádů ve stárnoucí Evropě. V této oblasti hrají významnou úlohu pojišťovny.

EUPHA

European Public Health Association (EUPHA), si klade za cíl přispět ke zlepšení veřejného zdraví v Evropě.

Evropské instituce

Evropská komise

EU posiluje regionální spolupráci s Latinskou Amerikou

Evropská unie oznámila Regionální program pro Latinskou Ameriku na období 2014-2020 s alokací 925 mil. €.

Program zahrnuje dvě hlavní složky:

1. Činnosti na kontinentální úrovni: předběžný rozpočet 805 mil. € bude věnován regionálním iniciativám přístupným všem partnerským zemím v Latinské Americe se zaměřením na řadu prioritních oblastí:

- Rozvoj bezpečnosti,
- řádná správa věcí veřejných, odpovědnost a sociální spravedlnost,
- udržitelný růst podporující začlenění pro rozvoj lidských zdrojů,
- udržitelnost životního prostředí a změny klimatu.
- vyšší vzdělání

2. Sub-regionální program pro Střední Ameriku: orientační rozpočet 120 mil. €

se bude týkat následujících oblastí:

- Regionální hospodářské integrace,
- bezpečnost a právní stát,
- změna klimatu a zvládání katastrof.

Uvolnění potenciálu sociální ekonomiky pro růst v EU: Římská deklarace

Římská deklarace připomněla na základě konference, která se konala 17. a 18. 11. v Římě, že je potřeba posílit úlohu sociálních iniciativ v době hospodářské krize.

Deklarace vyzvala nový Parlament a Komisi, aby přijaly konkrétní opatření v klíčových oblastech podpory a určila 9 priorit k posílení sociální ekonomiky jako hnací síly hospodářského a sociálního rozvoje v Evropě. Účastníci (mezi nimi AIM) v pracovní skupině určili priority: podporu sociální politiky na národní a evropské úrovni: regulace, státní podporu, daňové pobídky a záležitosti s ní související, a dospěli k závěru, že vzájemné společnosti mají klíčovou úlohu v ekonomickém sociálním prostředí EU.

Sociální iniciativy: Zpráva představuje první srovnávací přehled

Ve studii zveřejněné u příležitosti Římské konference nastínila Evropská komise hlavní rysy sociálních iniciativ v 28 členských státech EU za použití společné definice a společného přístupu.

Studie identifikuje několik překážek, se kterými se potýkají sociální iniciativy, např. špatné zviditelnování a uznání tohoto sektoru, nedostatečný právní rámec, omezené finanční zdroje, obtížný přístup na trhy a nedostatek podpory podnikání a rozvoje struktur, školení a rozvoje zaměstnanců. Podle zprávy pouze osm zemí (Bulharsko, Řecko, Francie, Itálie, Lucembursko, Slovinsko, Švédsko a Spojené království) mají politický rámec pro podporu a rozvoj sociálních podniků. Politika pro sociální iniciativy je v současné době ve vývoji v sedmi zemích (Irsko, Chorvatsko, Lotyšsko, Litva, Malta, Polsko, a Rumunsko). Tato studie je prvním krokem k vytvoření mapy sociálních podniků v Evropě.

Daně: Komise předkládá možnosti pro jednodušší a robustnější budoucí režim v oblasti DPH

Evropská komise zveřejnila dokument, který stanoví pět možností pro formování budoucího režimu DPH.

Cílem této reformy by bylo vytvořit "finální režim DPH" a nahradit současný a dočasný

system DPH, který je v EU. Budoucí režim DPH by měl být navržen tak, aby lépe vyhovoval potřebám podniků na jednotném trhu a byl méně náchylný k podvodům. Dokument také uvádí stručné vysvětlení možností stanovených Komisí, která se nyní provádějí k hloubkovému posouzení dopadů jednotlivých možností pro podniky a pro členské státy. Na základě svých zjištění Komise předloží možné řešení na jaře 2015.

Evropská rada (ER) a předsednictví

Zprostředkování pojištění: Evropská rada uvádí svůj postoj

Rada ministrů se dohodla na návrhu směrnice, kterým se stanoví nová pravidla pro lepší zprostředkování pojištění.

Nový text, který ruší směrnici 2002/92/ES o zprostředkování pojištění, je zaměřen na:

- rozšíření působnosti všech distribučních kanálů, včetně vhodných požadavků pro ty, kteří prodávají pojistné produkty na doplňkové bázi,
- identifikaci, řízení a zmírnění střetu zájmů,
- zvýšení vhodnosti a objektivitu pojišťovacího poradenství;
- zajištění, aby odborná kvalifikace prodejců odpovídala složitosti výrobků, které prodávají,
- Upřesnění postupu pro vstup přeshraničního trhu,

Nyní budou probíhat k této tematice jednání s Evropským parlamentem.

Evropský parlament

Zdravotnické prostředky: poslanci Peter Liese a Glenis Willmott dostali mandát pro jednání, zatímco Evropská rada má potíže při hledání dohody

Výbor Evropského parlamentu ENVI (Životní prostředí a zdraví), vydal 5.11.2014 mandát k jednání pro dva europoslance, aby udrželi postoj Parlamentu, který byl hlasován v dubnu 2014. Parlament žádá přísná pravidla pro doručování povolení na trh, uvádění na trh a dozor nad zdravotními prostředky. Rada stále rozhodnutí v některých otázkách blokuje, např. u prostředků na jedno použití a při procesu sledování zdravotnických prostředků před a po registraci. Italské předsednictví stále doufá, že k dosažení dohody dojde do konce roku 2014.

Zdraví

Národní zdravotní politiky

Kardiovaskulární onemocnění: děti v ohrožení

Francouzská Federation of Cardiology (FFC) zveřejnila bílou knihu o kardiovaskulárním zdraví, které uvádí, že srdeční choroby jsou nejčastější příčinou dětské úmrtnosti v prvních měsících života. White paper popisuje problémy spojené s vrozenými srdečními chorobami a představuje efektivní způsoby jejich řešení.

Ve Francii se rodí každoročně 6.500 až 8.000 dětí s vrozenými vadami. I přes pokroky v léčbě a u chirurgických zákroků bude 85% z nich i nadále trpět po celou dobu života. FFC zdůrazňuje nutnost lépe léčit tyto nemoci díky včasnému odhalení, které může být učiněno již v průběhu těhotenství prostřednictvím ultrazvuku plodu. Tyto pacienty je také nutné celoživotně sledovat, zejména ženy ve fertilním věku.

HTA

HTA Network přijímá svou strategii pro spolupráci EU v oblasti hodnocení zdravotnických technologií

Vnitrostátní orgány odpovědné za posuzování zdravotnické techniky (HTA) přijaly strategický rámec pro evropskou spolupráci v oblasti HTA. Tato strategie byla vyvinuta ve spolupráci s evropskými zúčastněnými stranami HTA (plátcí, poskytovateli, pacienti a průmysl), kteří se podílejí na HTA síti jako pozorovatelé.

Tato strategie vyžaduje:

1. široký rozsah spolupráce, zahrnující farmaceutické výrobky, zdravotnické prostředky a další technologie a tam, kde HTA se používá od začátku vývoje dobře zavedeného použití;
2. synergii a komplementaritu evropských aktivit s národními aktivitami,
3. Posílení součinnosti mezi HTA a regulačními požadavky pro farmaceutické výrobky a zdravotnické prostředky;
4. Řešení evropské spolupráce v oblasti HTA v globálním kontextu;
5. Při poznání, identifikaci a případně testování udržitelných modelů udržovat spolupráci na vědecké a technické úrovni.

E-Health

Nanočástice: Budoucnost prevence chorob

Americká společnost Google pracuje na technologii, která by umožnila diagnostikovat rakovinu, zabránit infarktu a mozkové mrtvici a umožnit včasné zjištění mnoha nemocí. Ambicí společnosti Google je neustále monitorovat krev přes nanočástice, které by byly zavedeny do krve pacientů přes požití pilulky a byly by spojené snímačem k připojenému náramku pacienta. Úkolem těchto částic by bylo nalepit se na karcinogenní buňky nebo fragment DNA, nebo nalézt tukové částice hrožící odlepit se z výstelky cév, a tak potenciálně způsobit mrtvici nebo srdeční infarkt Tyto částice mohou dokonce neustále sledovat chemické látky v krvi. Prostřednictvím magnetismu se informace shromáždí na náramek, který bude schopen číst konkrétní informace.

Profesor Workman, výkonný ředitel Ústavu pro odborné zjišťování rakoviny v Londýně, ale varoval Google, že včasná diagnóza může způsobit lidem vysokou úzkost, ale také zbytečná ošetření, která by z toho mohlo vyplývat.

AP @ home projekt vyvíjí umělou slinivku

Projekt AP @ zaměřený na vývoj prototypu umělé slinivky, který začal v roce 2010, byl ukončen.

Umělá slinivka břišní (AP) monitoruje hladinu glukózy ve dne v noci a vypočítává, kolik inzulínu by mělo být dodáváno prostřednictvím infuzní pumpy. Prototyp AP, který naváže komunikaci mezi glukometrem a inzulínovou pumpou, je v současné době již k dispozici. Pacienti tak budou moci žít normální život bez neustálého dohledu lékaře. Léčba pacientů s diabetem v domácích podmínkách se výrazně zlepšila, zlepšila se kvalita života pacientů a snížila se rizika komplikací. V nadcházejících letech se předpokládá vývoj od prototypu k výrobkům.

Trendy v systému zdravotní péče

Pouze 1 z 10 USD sociálních investic je zaměřený na mladé lidi v Latinské Americe

Zpráva Organizace iberoamerické mládeže (OIJ) a Evropské hospodářské komise pro Latinskou Ameriku a Karibik (CEPAL), ukázala, že pouze 12,2% z 21% regionálního HDP, věnovaný sociálním veřejným výdajům, je určena pro mladé lidi.

V regionu, kde mládež tvoří 75% populace, jsou závěry této zprávy o to více alarmující. Většina z výše uvedených 12,2% se vynakládá na vzdělávání, pak až po velkém skoku následuje zdravotní a sociální zabezpečení.

Tato věková skupina mládeže je tedy v plánování sociálních investic velmi znevýhodněna. Ve zprávě se uvádí, že deficit v účasti veřejných investic u mládeže, ve srovnání s jinými věkovými skupinami, činí téměř 50%.

3. latinskoamerický a karibský kongres o globálním zdraví v Kostarice

Latinsko-americká aliance o globálním zdraví a University of Costa Rica uspořádaly již 3. kongres o globálním zdraví pod heslem: "Globální zdraví v rámci rozvojového programu z Post-2015: Výzvy z Ameriky".

Akce organizovaná v Kostarice podpořila komunikaci a výměnu zkušeností a znalostí mezi národy po celém světě s cílem posílit nebo vytvářet spojenectví pro vyšetřování a opatření v oblasti globálního zdraví a jejího rozvoje. Konference byla zaměřena na témata, jako jsou sociální determinanty, integrace do všech politik, univerzální pokrytí, ekonomická krize a její důsledky, péče o životní prostředí nebo inovativní modely a strategie v oblasti podpory zdraví.

Studie o přeshraniční zdravotní péči v Evropě

Evropské středisko pro sledování zdravotních systémů zkoumá, jak evropské zdravotní systémy reagují na zvyšující se pacientkou a profesní mobilitu v celé Evropské unii.

Řeší se některé otázky, jako např.: Jak zdravotní systémy v Evropě reagují na patientskou a profesní mobilitu a jaké jsou důsledky pro přístup a kvalitu zdravotních služeb? Je potřeba větší koordinace systémů i zvýšení integrace pro stále více konkurenčních trhů ve zdravotnictví. Poslední legislativní změny, které objasňují nároky pacienta na přeshraniční zdravotní péči, budou mít významné dopady na národní i mezinárodní zdravotní politiky na úrovni celé EU.

Výroční zpráva HEALu za rok 2013 - Zdraví a Enviroment

HEAL (Health and Environment Alliance) je přední evropská nezisková organizace, která řeší, jak životní prostředí ovlivňuje zdraví v Evropské unii. Výroční zpráva dokládá úspěchy ve spolupráci s partnery v různých oblastech politiky- životní prostředí a zdraví, klima a energie, kvalita ovzduší a omezování chemických látek. V roce 2013 oslavil HEAL již 10. výročí založení a své činnosti.

Zdraví v roce 2015 - Draft EU směrem k rozpočtovým plánům

Nový rámec pro správu ekonomických záležitostí EU vyžaduje, aby země eurozóny předložily každoročně Evropské komisi návrh svých rozpočtových plánů.

V dokumentu EPHA (European Public Health Association - Evropská asociace pro veřejné zdraví) poskytuje první pohled na analýzu národních reforem zdravotních systémů prováděných členskými státy.

Některá zajímavá zjištění:

- Mnoho zemí provádí reformy zdravotního systému: Finsko, Rakousko, Francie, Irsko nebo Německo.
- Na Maltě, byl zaveden nový "přídavek na dítě" pro rodiny s nízkými příjmy, ale vyplácí se pouze tam, kde je v rodinách zajištěna dobrá školní docházka a pravidelné zdravotní prohlídky.

- V Nizozemsku byly zavedeny výbory s cílem zajistit, aby rozpočtové škrty neměly nepříznivý vliv na přístup lidí ke zdravotní péči.
- V Irsku se výrazně zvýšil podíl generik na trhu.
- Francouzská a nizozemská vláda hodlají omezit výdaje na zdravotnictví v roce 2015, zatímco rakouská vláda hlásí přebytek ve výši 0,1 mld € do fondů v oblasti veřejného zdraví na rok 2014.
- Ve Slovinsku byla přijata opatření na zvýšení daňového základu pro zdravotní pojištění.

O EPHA

Evropská asociace pro veřejné zdraví (EPHA) je evropská platforma sdružující organizace veřejného zdraví, které reprezentují zdravotnické pracovníky, skupiny pacientů, nevládní organizace pro podporu zdraví a specifické nemoci, akademická uskupení a další zdravotnická sdružení. Posláním EPHA je ochrana a podpora veřejného zdraví v Evropě.

Očekává se dramatický nárůst diabetu

Dramatický nárůst diabetu a obezity se předpokládá v EU v důsledku liberalizace evropského trhu s cukrem, plánovaný na rok 2017.

Kvóty na výrobu cukru budou ukončeny a evropští výrobci budou moci prodat své zbývající akcie za minimální cenu. Tím by se zvýšilo dosud omezené použití kukuřičného sirupu s vysokým obsahem fruktózy. Je známo, že tento sirup byl příčinou skutečné epidemie obezity v USA od jeho zavedení. Sirupy, obsahující nebezpečnou fruktózu, která jde přímo do krve, mohou od roku 2017 být použity při výrobě potravin v EU. Mezinárodní diabetická federace odhaduje, že do roku 2025 bude počet lidí postižených cukrovkou zvýšen na více než 380 milionů občanů.

Trendy ve zdravotnických systémech v zemích bývalého Sovětského svazu

Evropské středisko pro sledování zdravotních systémů a politik vydalo zprávu o stavu systémů zdravotní péče ve východní Evropě.

Více než dvě desetiletí po pádu Berlínské zdi hodnotí studie pokrok, kterého bylo dosaženo při reformě zdravotních systémů v 12 zemích, které vznikly z bývalého Sovětského svazu a dále dokumenty o tom, jak daleko mají být reformovány zdravotnické systémy, které jsou dědictvím sovětské éry. Ukazuje na problémy, pokud jde o financování, organizaci a řízení zdravotnických systémů, pracovníků ve zdravotnictví, poskytování zdravotních služeb a výkonost systému. Stručně řečeno, ukazuje na přetrvávající a často se prohlubující se zdravotní propast mezi bývalými komunistickými zeměmi oproti jiným zemím s podobnou ekonomickou výkonností.

Sociální ochrana

Více než 120 milionů lidí bylo v roce 2013 ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením - Podle Eurostatu- statistického úřadu Evropské unie, je jedna ze čtyř osob v Evropské unii ohrožena alespoň v jednom aspektu: ohrožení příjmovou chudobou, materiální nedostatečnost nebo tito lidé žijí v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce.

Podíl osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením v 28 státech EU v roce 2013 (24,5%), mírně poklesl ve srovnání s 2012 (24,8%), avšak je vyšší než v roce 2008 (23,8%). Země, kde je riziko chudoby a sociálního nejvyšší, jsou Bulharsko, Rumunsko, Řecko, Lotyšsko a Maďarsko. Naopak nejnižší podíl osob, které jsou ohroženy chudobou nebo sociálním vyloučením bylo zaznamenáno na území České republiky, Nizozemska, Finska a Švédska.

Události v měsíci prosinci 2014

- 1. 12. Světový den boje proti AIDS
- 3. 12. Mezinárodní den osob se zdravotním postižením
- 9. 12. Evropská komise: Snížení škodlivého užívání alkoholu pomocí behaviorálních Intervencí
- 15. – 18. 12. Plenární zasedání Evropského parlamentu
- 12. 12. Den všeobecného (univerzálního) zdravotního pojištění

**Měsíční AIM Flash je sestaven Romainem Chave a Jessicou Carreño Louro
AIM Flash © měsíční publikace AIM, Brusel**

Zpracování a překlad: Ing. Alena Frolíková, MBA; ČPZP
Kladno 30. 12. 2014